

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-I.4131.1283.2022

Łódź, 5 stycznia 2023 r.

Rada Gminy Mokrsko

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LIV/279/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Gmina Mokrsko, w części obejmującej:

- § 1 pkt 2 w zakresie wyrazów „urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego”,
- § 1 pkt 3 w zakresie wyrazów „obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz”,
- § 2 ust. 1 pkt 1 i 2,
- § 2 ust. 2 pkt 1 i 2,
- § 2 ust. 3,
- § 2 ust. 4 w zakresie wyrazów „Do elementów pasa drogowego nie wymienionych w ust. 1, 2 i 3”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 30 listopada 2022 r. Rada Gminy Mokrsko podjęła uchwałę Nr LIV/279/22 w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Gmina Mokrsko. Uchwała ta została doręczona organowi nadzoru w dniu 7 grudnia 2022 r.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Podjęcie przedmiotowej uchwały budziło wątpliwości organu nadzoru, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady Gminy Mokrsko zawiadomienia z dnia 20 grudnia 2022 r. znak: PNIK-I.4131.1283.2022, w którego uzasadnieniu organ przedstawił swoje zastrzeżenia.

Pismem z dnia 23 grudnia 2022 r. Przewodnicząca Rady Gminy Mokrsko poinformowała, że Rada Gminy Mokrsko będzie podejmować nową uchwałę uwzględniającą wskazówki i zastrzeżenia wymienione w ww. zawiadomieniu.

Pomimo powyższego oświadczenia organ nadzoru uznał za zasadne wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego, z uwagi na wiążący go trzydziestodniowy termin do wydania stosownego aktu nadzoru, a tym samym wyeliminowanie z obrotu prawnego niezgodnych z prawem przepisów przedmiotowej uchwały.

Organ nadzoru przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Podstawę podjęcia uchwały Nr LIV/279/22 Rady Gminy Mokrsko stanowił art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 40 ust. 3, 8 i 9 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1693 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą. Zgodnie z treścią art. 40 ust. 8 ustawy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, w drodze uchwały, ustala dla dróg, których zarządcą jest jednostka samorządu terytorialnego, wysokość stawek opłaty za zajęcie 1 m² pasa drogowego. Stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 10 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 200 zł, z tym że w odniesieniu do obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej stawki opłaty, o których mowa w ust. 4 i 6, nie mogą przekroczyć 0,20 zł za jeden dzień zajmowania pasa drogowego, a stawka opłaty, o której mowa w ust. 5, nie może przekroczyć 20 zł. Przepis art. 40 ust. 9 ustawy stanowi natomiast, że przy ustalaniu stawek, o których mowa w ust. 8, uwzględnia się: 1) kategorię drogi, której pas drogowy zostaje zajęty; 2) zajętą część drogi; 3) procentową wielkość zajmowanej szerokości jezdni; 4) rodzaj zajęcia pasa drogowego; 5) rodzaj urządzenia obcego umieszczonego w pasie drogowym. Wskazany wyżej przepis zawiera zamknięty katalog kryteriów, według których możliwe jest zróżnicowanie stawek opłat za zajęcie pasa drogowego. Niedopuszczalne jest zatem uzależnienie w uchwale rady gminy stawek opłat od innych, pozaustawowych czynników.

W ocenie organu nadzoru uchwała Nr LIV/279/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Gmina Mokrsko – zawiera postanowienia naruszające prawo w sposób istotny.

W § 1 pkt 2 uchwały Rada postanowiła, że uchwała określa stawki opłat za zajęcie pasa drogowego dotyczące umieszczania w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego. W § 1 pkt 3 uchwały postanowiono natomiast, że uchwała określa stawki opłat za zajęcie pasa drogowego dotyczące umieszczenia w pasie drogowym obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz reklam. Zauważyć należy, że regulacje te są niezgodne z brzmieniem art. 40 ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy. Podkreślić trzeba, że oba te przepisy (pkt 2 i 3 w art. 40 ust. 2 ustawy o drogach publicznych) otrzymały nowe brzmienie zgodnie z treścią art. 3 pkt 23 lit. a ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1768), która weszła w życie w dniu 21 września 2022 r. W wyniku wprowadzonej zmiany rada gminy zobowiązana jest do ustalenia stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, dotyczące umieszczania w pasie drogowym liniowych urządzeń obcych (art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy) oraz umieszczania w pasie drogowym urządzeń obcych innych niż wymienione w pkt 2 oraz reklam (art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy). Mając na uwadze powyższe, regulacja § 1 pkt 2 uchwały w zakresie wyrazów „urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego” oraz § 1 pkt 3 uchwały w zakresie wyrazów „obektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego”, przekraczają granice upoważnienia ustawowego zawartego w art. 40 ust. 8 ustawy. Dokonując analizy przepisu art. 40 ust. 8 ustawy, nie można mieć wątpliwości, że uchwała w sprawie ustalenia wysokości stawek opłat za zajęcie 1 m² pasa drogowego dróg gminnych, nie może wykraczać poza materię przewidzianą tym przepisem. Stanowi on bowiem delegację ustawową dla wydania aktu prawa niższej rangi, określając zakres spraw, które należy uregulować w uchwale rady gminy. Przepis ten nie daje radzie gminy prawa do uchwalenia aktu prawa miejscowego regulującego zagadnienia inne, niż wymienione w powołanym przepisie, ani do podejmowania regulacji w inny, niż wskazany przez ustawodawcę sposób.

Regulacja przyjęta przez Radę Gminy Mokrsko w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 uchwały przekracza granice upoważnienia ustawowego wskazanego w art. 40 ust. 8 i 9 ustawy oraz narusza Zasady techniki prawodawczej. Należy zauważyć, że Rada ustaliła różne stawki opłaty (8 zł oraz 10 zł) za zajęcie pasa drogowego w celu, o którym mowa w § 1 pkt 1 i 4 uchwały, przy uwzględnieniu procentowej wielkości zajmowanej szerokości jezdni tj. do 50% szerokości i powyżej 50% do całkowitego zajęcia jezdni. W ocenie organu nadzoru, przyjęte

rozwiązanie jest nieprecyzyjne i stwarza możliwość ustalenia dla tożsamyh stanów faktycznych dwóch różnych opłat – z uwagi na pokrywanie się zakresów stawek opłat (50%) za każdy dzień zajęcia pasa drogowego, uzależnionych od szerokości jezdni. Ustalony w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 uchwały przedział odpłatności za zajęcie pasa drogowego należy uznać zatem za wadliwy, co potwierdza stanowisko WSA w Łodzi wyrażone w wyrokach z dnia 8 czerwca 2022 r., sygn. akt III SA/Łd 235/22 oraz z dnia 7 lipca 2022 r., sygn. akt III SA/Łd 268/22. Sąd orzekł bowiem, że regulacja taka nie jest poprawna w świetle zasad prawidłowej legislacji, ponieważ stoi w sprzeczności z obowiązkiem organu do zachowania jasnego i spójnego przekazu uchwalonego aktu prawa miejscowego. Uniemożliwia jednoznaczne określenie istnienia obowiązku uiszczenia opłaty za zajęcie pasa drogowego, podstawy jej wymierzenia oraz stawki. Wobec powyższego postanowienie przyjęte przez Radę w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 uchwały przekracza granice upoważnienia ustawowego wskazanego w art. 40 ust. 8 i 9 ustawy oraz narusza § 6 w związku z § 143 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283). Mając na względzie powyższe uwagi, za niezgodny z prawem i przekraczający granice upoważnienia ustawowego określonego w art. 40 ust. 8 i 9 ustawy uznać należy również § 2 ust. 2 pkt 1 i 2 uchwały.

W § 2 ust. 3 uchwały Rada postanowiła, że stawki określone w ust. 1 pkt 1 i w ust. 2 pkt 1 stosuje się także do poboczy, chodników, placów, zatok postojowych i autobusowych, ścieżek rowerowych i ciągów pieszych. W związku z opisaną wyżej koniecznością stwierdzenia nieważności niezgodnych z prawem postanowień § 2 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 uchwały, wyeliminowania z obrotu prawnego wymaga również omawiany § 2 ust. 3 uchwały.

W § 2 ust. 4 uchwały Rada ustaliła stawki opłat za każdy dzień zajęcia 1 m² pasa drogowego zaznaczając, że mają one zastosowanie do elementów pasa drogowego nie wymienionych w ust. 1, 2 i 3. Z uwagi na potrzebę usunięcia z obrotu prawnego postanowień § 2 ust. 1, 2 i 3 uchwały zachodzi jednocześnie potrzeba stwierdzenia nieważności § 2 ust. 4 w zakresie wyrazów „Do elementów pasa drogowego nie wymienionych w ust. 1, 2 i 3”.

Reasumując, uchwała Nr LIV/279/22 Rady Gminy Mokrsko z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego dróg, których zarządcą jest Gmina Mokrsko, w części dotyczącej przepisów: § 1 pkt 2 w zakresie wyrazów „urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego”, § 1 pkt 3 w zakresie wyrazów „obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego”, § 2 ust. 1 pkt 1 i 2, § 2 ust. 2 pkt 1 i 2, § 2 ust. 3, § 2 ust. 4 w zakresie wyrazów „Do elementów pasa

drogowego nie wymienionych w ust. 1, 2 i 3” – w istotny sposób narusza prawo tj. art. 40 ust. 8 i 9 ustawy o drogach publicznych, co powoduje konieczność stwierdzenia nieważności uchwały w tej części.

Stosownie do treści art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały. Wobec powyższego wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest uzasadnione i należało orzec jak na wstępie.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może zostać zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135) za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Tobiasz Bocheński

Do wiadomości:

Wójt Gminy Mokrsko